

Este neapărat necesară o nouă structură a UMF TgMureș ?

Facultatea de Medicină în limba maghiară a fost reînființată la Cluj în 1940, ca urmare a Dictatului de la Viena. În 1945 această facultate s-a mutat la Tg Mureș unde a luat naștere Institutul de Medicină și Farmacie cu limba de predare exclusiv maghiară. Pentru a-și însuși cunoștințe de limba română, studenții erau obligați să studieze în mod organizat limba română.

În 1962 la Institutul de Medicină și Farmacie din TgMureș au fost admiși și studenți care puteau învăța în limba română, fără ca învățământul în limba maghiară să fie afectat. Începând cu acea dată studenții audiau cursurile în limbile română sau maghiară, învățământul practic desfășurându-se în limba română. Ca urmare, orele de limba română au fost scoase din program, considerându-se că ele nu mai sunt necesare.

Existau deci serii separate la cursuri și grupe mixte în care studenții învățau împreună la lucrările practice și la stagiile clinice. Programele analitice ale cursurilor erau la latitudinea cadrelor didactice de predare, iar examenele erau susținute în fața acestora.

Catedrele erau organizate din discipline care cuprindeau cadre didactice române și maghiare, iar conducerea institutului era aleasă respectându-se proporționalitatea cadrelor existente în acel moment.

După 1989, institutul a devenit Universitate de Medicină și Farmacie care a funcționat după aceleași principii. În 1990 a existat o încercare de separare pe bază de criterii etnice, încercare ce nu s-a materializat atunci, dar tendința de separare s-a accentuat pe măsura trecerii timpului. Ea s-a materializat prin manifestări culturale, aniversare sau științifice separate. Studenții s-au despărțit în ligi independente, cu reprezentanți proprii în structurile facultăților și a universității.

În conducerile catedrelor, facultăților și a universității erau și cadre maghiare, alese separat de către reprezentanții maghiarilor. Existau astfel șefi de catedră, prodecani, secretari științifici sau prorector maghiari ce gestionau cu precădere problemele legate de învățământul în limba maghiară.

Universitatea a fost evaluată periodic, de către organismele abilitate să facă acest lucru, ca un tot unitar pe baza unor criterii riguros stabilite, bucurându-se de aprecieri elogioase.

În anul universitar 2011-2012, presiunile pentru înființarea unei facultăți cu predare numai în limba maghiară s-au accentuat, fiind legate de noua lege a învățământului, de carta universității, de reorganizarea și alegerea structurilor lor de conducere.

Discuțiile din senatul universității cu reprezentanții cadrelor didactice maghiare nu au dat roadele așteptate, ajungându-se și la o încercare de mediere a Ministrului Învățământului, soldată cu un eșec.

Cadrelor didactice maghiare nu au renunțat la înființarea de departamente separate și a unor facultăți separate, invocând legea învățământului, cereri sprijinite în mod fățiș și fără echivoc de UDMR în calitate de membră a coaliției de guvernare.

Hotărârea de Guvern luată recent, în încercarea de a rezolva problemele și aflată în dezbatere publică, nu este cea mai bună soluție, din mai multe motive.

Nu se respectă principiul autonomiei universitare conform căruia este nevoie de propunerea senatului universității pentru înființarea de noi facultăți.

Structurile ce se doresc înființate nu pot îndeplini cerințele de acreditare impuse de ARACIS, din cauza lipsei unui număr suficient de cadre didactice. Ruperea unității universității ar afecta nu numai facultatea maghiară, ci și pe cele românești.

Acreditarea provizorie presupune pierderea dreptului de a organiza licența și arondarea absolvenților la alte universități pentru susținerea acestora, ceea ce ar constitui un grav prejudiciu pentru renumele universității.

Modelele recomandate a fi urmate, cele ale Universității Babeș-Bolyai din Cluj și ale Universității de Artă Teatrală din TgMureș nu se potrivesc specificului unei universități medicale. La Cluj există facultăți în limba maghiară care pregătesc mai ales profesori pentru învățământul preuniversitar și universitar în această limbă și sunt pe deplin justificate. La TgMureș există facultăți în limba maghiară care pregătesc artiști și regizori sau teatrologi pentru teatrele în limba maghiară.

O facultate de medicină trebuie să formeze însă medici care vor trata bolnavi pe întreg teritoriul României, unde nu există unități sanitare separate pe criterii etnice. Examenele de rezidențiat și specialitate se desfășoară în limba română după tematici comune, ceea ce impune cunoașterea terminologiei medicale românești.

Sunt convins că atât Prim Ministrul cât și Ministrul Învățământului cunosc foarte bine aceste probleme și vor putea aprecia corect situația reală, scoasă din contextul ei politic. Aplicarea HG așa cum a fost formulată nu poate rezolva problemele reale ale UMF TgMureș, fără a se ține cont de părerea senatului universității care cunoaște cel mai bine realitățile locale. O nouă structură universitară nu trebuie înființată fără respectarea condițiilor de calitate impuse de ARACIS, cu atât mai mult cu cât ea ar duce la declasarea universității.

Elevii maghiari pot da admitere la UMF TgMureș pe locuri separate în limba maghiară, egale ca număr cu cele de la limba română, studenții pot audia cursurile în limba maghiară și să susțină examenele cu cadrele didactice maghiare care le-au ținut aceste cursuri, pot participa la manifestări științifice în limba maghiară, pot publica articole în limba maghiară, având o singură obligație să participe la învățământul practic preclinic și clinic în limba română pentru a se familiariza cu terminologia medicală.

Cadrele didactice maghiare de toate gradele promovează după aceleași criterii ca și cele române, au aceleași posibilități cu acestea, sunt reprezentate proporțional în structurile de conducere în urma alegerilor făcute de către colegii lor, ale căror interese le reprezintă

Sunt născut la TgMureș, am studiat însă la Cluj la mijlocul anilor 50, pentru că atunci acest lucru nu era posibil în limba română, sunt cadru didactic al UMF TgMureș de 50 de ani, am trăit alături și am colaborat cu colegii maghiari, am și în prezent doctoranzi români și maghiari și nu pot înțelege de ce este

imperios necesar să distrugem un lucru care merge bine. Nu pot înțelege de ce, la fel ca în pilda solomonică, trebuie să tăiem un organism viabil în două părți neviabile, la cererea uneia din părți.

Problemele se pot soluționa prin tratative oneste *sine ira et studio*, fără presiuni care n-au nimic cu interesul academic, cu respectarea tuturor legilor în vigoare.

TgMureș 19 martie 2012

Prof.univ.dr.Marius Sabau

fost rector al UMF TgMureș 2000-2004